

Standarde pentru o lume mai sigură

Mesajul adresat cu ocazia Zilei Mondiale a Standardizării

14 octombrie 2005

Renzo Tani
președinte al CEI

Masami Tanaka
președinte al ISO

Yoshio Utsumi
secretar general ITU

Cu toții ne dorim să trăim într-o lume mai sigură și mai lipsită de primejdii. Dar cutremurele și uraganele, inundațiile, accidentele rutiere și cele casnice, epidemiile și accidentele industriale produc mii de decese în fiecare an, la care se adaugă prejudicii materiale și sociale. Standardele internaționale oferă o gamă largă de soluții acceptate și recunoscute, menite a preveni și a răspunde acestor amenințări. Rolul pe care îl pot juca

standardele în evitarea sau atenuarea unor astfel de pierderi materiale și umane este din ce în ce mai recunoscut, iar utilizarea lor apare ca o consecință.

“Standarde pentru o lume mai sigură” este tema Zilei Mondiale a Standardizării din acest an, care se sărbătorește pe 14 octombrie 2005. Standardele internaționale, elaborate de organizațiile internaționale de standardizare – Comisia Electrotehnică Internațională (CEI), Organizația

Internațională de Standardizare (ISO) și Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU) – asigură un nivel acceptat de siguranță.

Procedurile și domeniile de competență ale celor trei organizații asigură colaborarea celor mai renumiți specialiști mondiali din industrie, organizații guvernamentale, medii academice etc. în vederea elaborării de standarde internaționale care contribuie la

construirea unei lumi mai sigure, mai lipsite de primejdii. Astfel, aceste documente se bazează pe un nivel dublu de consens: între factorii interesați și între țări.

CEI, ISO și ITU oferă o colecție de mii de standarde internaționale care se concentrează, în special, pe securitate și siguranță, în diferite domenii, precum:

- Produse, sisteme și rețele globale de distribuție;
- Tehnologii medicale și telemedicina;
- Măsurarea efectelor radiațiilor nucleare sau ale emisiilor electromagnetice asupra corpului omenesc;
- Mijloace de monitorizare a traficului ilicit de materiale radioactive;
- Tehnologia biometrică pentru identificarea persoanelor și protejarea accesului în zone restricționate;
- Comunicații eficiente în urma unui dezastru natural sau în timpul unei urgențe;
- Securitatea informației și protejarea integrității rețelelor fixe și mobile de comunicații.

Standardele CEI, ISO și ITU elaborate la nivel internațional sunt disponibile a fi utilizate la nivel național și regional, pentru a veni în întâmpinarea necesităților societății, ale pieței și ale autorităților de reglementare. Aceste documente permit diseminarea celor mai bune practici și tehnologii noi, evitând totodată apariția de noi

bariere în calea comerțului, care ar putea fi create de securitatea națională și de reglementările privind securitatea.

Pentru tehnologiile din domeniul electricității, al electronicii și tehnologiile aferente, CEI elaborează atât standarde specifice pentru produse (de exemplu, pentru bateriile electrice sau calculatoarele mobile), cât și standarde de sistem (de exemplu, securitatea electrică funcțională într-un sistem de fabrică). Standardele de produs, facilitează procesul de certificare a bunurilor. Măsurile tipice de abatere de la risc includ protecția împotriva șocurilor electrice, incendiilor și temperaturilor excesive, asigurarea că echipamentele nu au muchii ascuțite sau părți mobile și protecția contra efectelor produse de emisiile electromagnetice asupra corpului omenesc.

Construcțiile, transporturile, securitatea aparatelor casnice sau cea la locul de muncă reprezintă numai câteva din domeniile în care standardele internaționale elaborate de ISO garantează siguranța. De la securitatea clădirilor, care include ieșirile de urgență, de incendiu și sistemele de alarmă, la standarde care contribuie la protecția șoferilor și a pasagerilor (cum ar fi sistemele de protecție pentru copii, sistemele antiefracție și airbag-uri), la diferitele aspecte ale securității și calității produselor alimentare (inclusiv un nou sistem de management al

securității alimentelor), până la standarde pentru securitatea mașinilor, standardele ISO ajută la crearea unei lumi mai sigure. La rândul său, ITU și-a asumat principalul rol în domeniul securității cibernetice, elaborând standarde care vor sprijini lupta împotriva infracțiunilor cibernetice, contribuind inclusiv la protecția contra furtului de identitate. ITU lucrează, de asemenea, la standarde care vor permite stabilirea unor priorități ale apelurilor în situații de calamitate. Asta înseamnă că, în caz de urgență, rețelele de telecomunicații pot fi eliberate eficient de apelurile care nu sunt urgente. Fenomenul nou al telemedicinii, care permite medicilor și chirurgilor aflați în diferite amplasamente să poată comunica și administra tratamente la distanță, este, de asemenea, posibil datorită standardului ITU referitor la multimedia în timp real.

Implementarea standardelor internaționale CEI, ISO și ITU la nivel național și/sau regional ajută la crearea unei lumi mai sigure. Standardele care sunt în curs de elaborare în cadrul celor trei organizații vor soluționa noile provocări din domeniile siguranței și securității în secolul XXI. CEI, ISO și ITU colaborează pentru a elabora *standarde pentru o lume mai sigură*.

Traducere:
Diana Dorobanțu.

Întâlnire între jurnaliști și reprezentanții organismelor din infrastructura calității organizată de ASRO

Radu LILEA, redactor, Direcția Publicații, ASRO

Pe data de 26 septembrie, la sediul Asociației de Standardizare din România a avut loc o conferință de presă a cărei temă au constituit-o două evenimente de real impact pentru activitatea de standardizare din România.

Este vorba, în primul rând, despre depunerea cererii de către ASRO pentru a deveni membru CEN/CENELEC. În al doilea rând, a fost lansat proiectul sectorial derulat de ASRO (finanțat de Ministerul Economiei și Comerțului) pentru sprijinirea agenților economici și pentru conștientizarea beneficiilor pe care le vor obține prin implicarea lor în activitatea națională de standardizare.

Conferința a fost urmată de o masă rotundă, cu tema: *Rolul organismelor din infrastructura calității în pregătirea agenților economici pentru participarea lor pe Piața Internă a Uniunii Europene.*

Din partea ASRO, au vorbit dl Gheorghe Țucu – Președinte ASRO, d-na Emilia Visileanu – Vicepreședinte ASRO, dl Mircea Martiș – Director General ASRO, dl Alexandru Greabu – Director Direcția Publicații; la eveniment au participat și alți reprezentanți ai organismelor din infrastructura calității și ai Ministerului Integrării Europene: d-na Anca Șandru – consilier – Ministerul Economiei și Comerțului, dl William Padina – Ministerul Integrării Europene, dl Laurențiu Vlad – Ministerul Integrării Europene, dl Dumitru Dinu – Director General Adjunct BRML, dl Cristian Dorin Nichita – Director General RENAR. Conferința de presă și masa rotundă s-au bucurat de un real interes din partea presei centrale, economice și specializate. În centrul discuțiilor dintre reprezentanții organismelor din infrastructura calității și cei ai presei s-a aflat problematica pregătirii agenților economici pentru a

face față, din 2007, provocărilor Pieței Interne a Uniunii Europene.

În continuare, publicăm textele celor două comunicate de presă ale ASRO

Asociația de Standardizare din România a depus cererea pentru a deveni membră a Comitetului European de Standardizare (CEN) și a Comitetului European de Standardizare pentru Electrotehnică (CENELEC).

În cadrul celor două organisme europene de standardizare CEN și CENELEC există trei tipuri de statut pentru organismele naționale de standardizare: membri naționali, afiliați și parteneri (ultimii fiind organisme naționale de standardizare care din rațiuni geografice sau politice nu pot deveni membri sau afiliați). În acest moment, Asociația de Standardizare din România este afiliată la CEN și CENELEC.

Importanța și principalele beneficii determinate de obținerea statutului de membru al CEN și CENELEC constau în următoarele:

- Industria română va participa în mod efectiv la activitatea de standardizare europeană, România prin organismul național de standardizare având drept de vot în cadrul comitetelor tehnice;
- Se asigură implicarea mai consistentă a tuturor reprezentanților mediului economic din România (asociații profesionale și patronale,

consumatori, organisme guvernamentale etc.) în activitatea de standardizare europeană;

- Se va intensifica cooperarea dintre organismul național de standardizare și organismele europene de standardizare în cadrul proiectelor finanțate de Comisia Europeană în domeniul realizării documentelor de standardizare;

- Se va dezvolta cooperarea bilaterală a ASRO cu organismele naționale membre.

În sensul de a verifica îndeplinirea criteriilor privind schimbarea statutului unui organism național de standardizare din afiliat în membru, CEN și CENELEC au fixat un set de nouă condiții, pe care organismul național de standardizare solicitant trebuie să le îndeplinească. Aceste condiții sunt:

1. Existența Acordului Europa – România a semnat și ratificat **Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană** prin Legea nr.157/2005

2. Contextul legislativ în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice să fie similar cu cel din UE

3. Aplicantul să fie recunoscut de către Guvern ca organism oficial de standardizare. ASRO a fost recunoscut ca organism oficial de standardizare prin Ordonanța de Guvern nr.39/1998 și ca organism național de standardizare prin Hotărârea de Guvern nr. 985/2004.

4. Plata cotizației de membru

5. Să dețină o structură tehnică de standardizare similară cu cea din structurile europene de standardizare, lucru ce presupune:

- transmiterea punctului de vedere național pe probleme tehnice

- elaborarea proiectelor de standarde pentru anchetă publică și propuneri de teme noi

- organizarea procesului de votare și implementarea modalității de obținere a punctului de vedere național.

6. Să existe infrastructuri de telecomunicații și IT compatibile cu cele ale organismelor europene de standardizare

7. Să demonstreze gradul de adoptare a standardelor europene - întreg patrimoniul de standarde europene a fost adoptat în standardizarea română, urmând ca standardele europene nou elaborate să fie adoptate în termenele stabilite prin regulamentul CEN/CENELEC

8. Să utilizeze procedura de informare și standstill – proceduri specifice și operative de schimb de informații în domeniul standardizării

9. Să asigure respectarea drepturilor de autor și drepturi de exploatare privind standardele europene.

ASRO a depus cererea de a deveni membru al CEN și CENELEC pe data de 18 august 2005. În perioada următoare, cele două organisme europene de standardizare vor numi echipa de evaluare care să procedeze la analiza documentației depuse de către ASRO, precum și la evaluarea activității organismului național de standardizare. Pe baza raportului întocmit, se va decide dacă ASRO îndeplinește în totalitate condițiile pentru a deveni membru al CEN și CENELEC.

Se estimează că evaluarea se va finaliza la sfârșitul anului 2005, cel târziu la începutul anului 2006.

Lansarea campaniei de conștientizare a agenților economici din industrie privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriei românești.

Proiect realizat de ASRO, cu finanțare din partea Ministerului Economiei și Comerțului

Asociația de Standardizare din România (ASRO), organismul național de standardizare a început derularea proiectului „Studiu privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale. Campanie de conștientizare a agenților economici privind importanța implementării standardelor române”, câștigat prin licitația organizată de Ministerul Economiei și Comerțului. Valoarea finanțării acordate de către Ministerul Economiei și Comerțului este de 400.000 lei noi, la care se adaugă o cofinanțare din partea ASRO de 42.200 lei.

Obiectivul general al proiectului constă în creșterea competitivității și, în general, a performanțelor industriei românești, în vederea întăririi capacității de adaptare a economiei țării la cerințele pieței internaționale, în condițiile globalizării economiei mondiale.

Început în urmă cu două luni, prin acțiuni preliminare în principal cu caracter de documentare-analiză a specificului pieței și a sectorului industrial românesc, proiectul se află în acest moment în faza organizării de seminarii de informare a agenților economici cu privire la specificul activității de standardizare la nivel național, european și internațional.

Scopul întregului proiect constă în diseminarea de informații în scopul conștientizării agenților economici din industrie, organizațiilor din infrastructura calității, autorităților administrativ-teritoriale, autorităților de reglementare și control și unităților de învățământ superior privind importanța

implementării în economia națională a standardelor europene și internaționale.

Proiectul va cuprinde următoarele acțiuni:

1. **Analiza impactului transpunerii sistemului calității din Uniunea Europeană în România** – sub forma unei cercetări sistematice;

2. Realizarea unui **Studiu privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale**. Acesta va evidenția nivelul de cunoaștere a cadrului legal de utilizare a standardelor naționale în domeniile reglementate și nereglementate și de cunoaștere a cadrului legal și procedural de participare la activitățile de standardizare națională, europeană și internațională, efectele produse de adoptarea și implementarea standardelor europene în organizațiile beneficiare, gradul de utilizare a standardelor de către agenții economici din România, previziuni etc. **Rezultatele acestui studiu, realizat în premieră în România, vor fi date publicității la începutul lunii aprilie 2006;**

3. Conceperea, tipărirea și distribuirea de materiale pentru informarea agenților economici (broșuri, pliante etc.):

- asupra activității ASRO,
- asupra condițiilor pe care acesta trebuie să le îndeplinească pentru a deveni membru cu drepturi depline al CEN-CENELEC,
- asupra drepturilor de autor pentru standarde,
- asupra participării agenților economici la activitatea de standardizare națională, europeană și internațională;

4. Derularea unei campanii publicitare care să susțină o corectă înțelegere a activității de standardizare și dezvoltarea relațiilor cu mass-media centrală, economică, specializată;

5. Organizarea de simpozioane tematice la nivel național cu privire la directivele europene și standardele armonizate, programul anual de standardizare și stabilirea priorităților de traducere a standardelor, identificarea organizațiilor și specialiștilor care doresc să participe la activitatea de standardizare națională, europeană și internațională, necesitățile de dezvoltare a serviciilor oferite de ASRO.

Importanța colaborării dintre autorități și ASRO în contextul respectării condițiilor de aderare a României la Uniunea Europeană

Gabriela CAZAN, expert principal standardizare,
Direcția Standardizare, Departament Neelectric, ASRO

Asociația de Standardizare din România (ASRO), organismul național de standardizare, a organizat în data de 15 septembrie 2005 un seminar la sediul ASRO la care au fost invitate să participe autoritățile statului, în special instituțiile cu funcție de reglementare.

Seminarul a fost organizat în seria de activități din cadrul proiectului sectorial «**Studiu privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale. Campanie de conștientizare a agenților economici privind implementarea standardelor române.**»

Lucrările elaborate și prezentate în cadrul seminarului, precum și dezbaterile care au avut loc, au vizat întreg spectrul problemelor pe care le ridică aspectele generale referitoare la drepturile de proprietate intelectuală aferente standardelor, importanța și rolul standardizării în proiectarea, dezvoltarea și implementarea practicilor de management și fabricația echipamentelor din diferite domenii de activitate și utilizarea standardelor române armonizate și nearmonizate, aspectele generale privind aprecierea riscurilor la diferitele echipamente și mașini și utilaje, necesitatea implementării standardelor voluntare.

Evenimentul s-a adresat exclusiv reprezentanților autorităților statului și instituțiilor cu funcție de reglementare și a avut drept scop dezvoltarea relațiilor de colaborare cu Asociația de Standardizare din România (ASRO), ca unic organism de standardizare națională, în contextul respectării condițiilor de aderare a României la Uniunea Europeană.

În cadrul seminarului au fost abordate următoarele teme:

- Procedura specifică referitoare la identificarea reglementărilor conflictuale cu standardele europene COD PS 1.0.0 -008;
- Politica organismelor europene și internaționale de standardizare privind drepturile de proprietate intelectuală în activitatea de standardizare;
- Principalele prevederi legale referitoare la activitatea de standardizare națională;
- Necesitatea participării la activitatea de standardizare și utilizarea voluntară a standardelor române;
- Stabilirea programului național de standardizare;
- Importanța implicării în activitatea de standardizare – studiu de caz.

Asupra acestor teme au susținut prezentări dl Mircea Martiș, director general al ASRO, dl Mircea Petcu, director al Direcției Standardizare din cadrul ASRO, dna Iuliana Chilea, administrator de drepturi de autor și contracte, dl Iulian Floarea, șeful Departamentului Neelectric din cadrul Direcției Standardizare, Gabriela Cazan, expert principal în standardizare.

Laboratoarele medicale: calitatea și competența

Jeni TOMA, expert principal standardizare, Direcția Publicații, ASRO

Calitatea și competența trebuie să devină obiectivul principal al oricărei organizații, cu atât mai mult cu cât această organizație este un laborator medical.

În timp ce standardele ISO 9001 (adoptat ca SR EN ISO 9001:2001) și ISO/CEI 17025 (adoptat ca SR EN ISO/CEI 17025:2001) furnizează cerințele generale pentru competența sistemului de management al laboratoarelor de încercări și etalonări, ISO 15189, care a fost de curând adoptat ca standard român (SR EN ISO 15189:2005, *Laboratoare medicale. Cerințe particulare pentru calitate și competență*), furnizează cerințele pentru recunoașterea competenței laboratoarelor medicale.

Standardul SR EN ISO 15189, este practic aplicarea standardelor SR EN ISO/CEI 17025 și SR EN ISO 9001 în domeniul laboratoarelor medicale.

Standardul SR EN ISO 15189 a fost elaborat cu intenția de a furniza încrederea în laboratoarele medicale, deoarece serviciile medicale sunt esențiale pentru îngrijirea pacienților și, deci, acestea trebuie să poată respecta necesitățile tuturor pacienților și a personalului clinic responsabil pentru îngrijirea acestora.

Referindu-se la calitate și competență, este evident că standardul urmărește cele două componente stabilind cerințele de management și cerințele tehnice specifice laboratoarelor medicale.

Serviciile laboratorului medical, inclusiv interpretarea rezultatelor și serviciile de consultanță trebuie să fie astfel proiectate încât să îndeplinească nevoile pacienților și ale personalului medical responsabil pentru îngrijirea acestora. Pentru aceasta,

standardul prezintă modul de definire a responsabilităților managementului și ale personalului laboratorului.

Ca în cazul oricărei implementări a sistemului de management al calității, și în cazul laboratoarelor medicale politicile, procesele, programele, procedurile și instrucțiunile trebuie să fie documentate și comunicate întregului personal. În standard este prezentat ce trebuie să cuprindă o declarație privind politica în domeniul calității și care trebuie să fie conținutul manualului calității specific unui laborator medical.

Când un laborator medical participă la un contract conform căruia trebuie să furnizeze servicii medicale de laborator, trebuie stabilite și menținute proceduri pentru analiza contractelor, proceduri care trebuie să respecte condițiile speciale prevăzute de acest standard. De asemenea, și în cazul laboratoarelor subcontractante trebuie să existe proceduri eficient documentate pentru evaluarea și selectarea acestora, cât și a consultanților care trebuie să ofere o a doua părere în domeniul anatomopatologiei, citologiei și al altor discipline înrudite.

O altă direcție în care managementul laboratorului trebuie să definească și să documenteze politicile și procedurile de selectare și utilizare este aceea a serviciilor externe și de aprovizionare care ar putea afecta calitatea serviciilor laboratorului. Proceduri trebuie să existe și în cazul serviciilor de consiliere acordate de personalul de specialitate al laboratorului.

În ceea ce privește măsurarea, analiza și îmbunătățirea activității, trebuie să existe proceduri specifice pentru rezolvarea reclamațiilor, pentru acțiunile corective care trebuie să includă și un proces de investigare pentru determinarea cauzei sau cauzelor de fond ale problemei.

Toate procedurile operaționale trebuie analizate sistematic de către managementul laboratorului, la intervale definite de timp, așa cum este specificat în sistemul de management al calității, pentru a identifica posibile surse de neconformitate sau alte oportunități de îmbunătățire în sistemul de management al calității sau în practicile tehnice și apoi planurile de îmbunătățire trebuie să fie elaborate, documentate și implementate, după cum este cazul.

Pentru a verifica dacă operațiile continuă să fie în conformitate cu sistemul de management al calității, trebuie efectuate audituri interne ale tuturor elementelor sistemului, atât manageriale, cât și tehnice, la intervale de timp determinate chiar de către sistem. Auditul intern trebuie să cuprindă în mod progresiv aceste elemente și să pună accentul pe domeniile critice pentru îngrijirea pacientului.

Managementul laboratorului trebuie să analizeze sistemul de management al calității laboratorului și toate serviciile medicale, inclusiv activitățile de analiză și consultare, pentru a asigura că sunt continuu adecvate și eficiente în sprijinul îngrijirii pacientului și pentru a introduce orice schimbare sau îmbunătățire necesare.

Constatările și acțiunile ce rezultă din analiza efectuată de management trebuie să fie înregistrate, iar personalul laboratorului trebuie să fie informat asupra acestor constatări și asupra deciziilor luate în urma analizei.

Pentru toate procedurile enunțate mai sus, standardul cuprinde cerințe corespunzătoare domeniului său de aplicabilitate.

În ceea ce privește cerințele tehnice, standardul face referire la cerințele specifice atât pentru personalul din conducere, care trebuie să fie instruit corespunzător și să aibă cunoștințe adecvate pentru a-și putea asuma responsabilitățile prevăzute de standard, cât și pentru personalul executiv.

De asemenea, condițiile de mediu și de lucru trebuie să fie monitorizate continuu, astfel încât să fie conforme cu cerințele prevăzute în standard

referitoare la spațiul de desfășurare a activității, dotările necesare pentru persoanele cu handicap, spațiile de acces, spațiile de depozitare, sistemul de comunicare,

În ceea ce privește procedurile de preexaminare, trebuie să existe formulare de cerere care trebuie să conțină informații suficiente pentru identificarea pacientului și a persoanei autorizate care a făcut cererea și să furnizeze date clinice pertinente. Standardul precizează minimul de informații necesare într-un formular. De asemenea, trebuie să existe un manual specific pentru recoltarea și manipularea corectă a probelor primare, care să cuprindă toate elementele precizate de standard.

În ceea ce privește procedurile de examinare, sunt preferate cele descrise în cărți de specialitate sau autorizate sau în ghiduri emise la nivel internațional, național sau regional. Dacă sunt utilizate proceduri emise în cadrul laboratorului, acestea trebuie să fie validate în mod adecvat pentru scopul lor și deplin documentate.

O importanță deosebită o are asigurarea calității rezultatelor analizelor. Standardul prezintă necesitatea unui sistem de control al calității, care să fie corespunzător documentat.

Raportul rezultatelor trebuie să includă un minim de date și un anumit vocabular care sunt precizate în cadrul standardului.

Dat fiind faptul că standardul SR EN ISO 15189 este un standard de sistem de management al calității, are la bază seria SR EN ISO 9000. De aceea în Anexa A este prezentată relația conceptuală dintre acest standard internațional și SR EN ISO 9001:2001. În versiunea curentă a acestui standard internațional au fost încorporate multe concepte ale sistemului de management al calității, cum ar fi responsabilitatea managementului, orientarea către client, controlul documentelor și analiza efectuată de management.

Există legături evidente între acest standard și SR EN ISO/CEI 17025:1999, cu modificări specifice pentru laboratoare medicale (clinice). Anexa A prezintă și corelația între cele două documente.

De asemenea, standardul cuprinde și două anexe informative, dar foarte utile: Anexa B cu recomandări pentru protecția sistemului informatic al laboratorului și Anexa C care face referire la etica în laboratorul medical.

Directiva Europeană 94/25/CE Ambarcațiuni de agrement

Jeni TOMA, expert principal standardizare, Direcția Publicații, ASRO

Noua Abordare este o strategie care guvernează piața unică europeană. Ea are la bază un set de directive care au în vedere atingerea unor condiții de securitate și de protecție a vieții și a mediului.

În vechea abordare reglementările sunt foarte detaliate și în afara cerințelor esențiale sunt prevăzute clar și specificațiile tehnice pentru îndeplinirea acestora. Acest tip de abordare a problemelor s-a constituit de multe ori în barieră tehnică, împiedicând progresul tehnologic, dar și libera circulație a mărfurilor. De aceea au apărut noi strategii și tehnici de reglementare, sub denumirea generală de **Noua Abordare** pentru reglementarea circulației produselor și **Abordarea Globală** pentru reglementarea evaluării conformității. Acestea treptat înlocuiesc Vechea Abordare.

În Noua Abodare directivele împart produsele în sectoare mult mai mari și stabilesc doar **cerințele esențiale** care trebuie respectate pentru ca un produs să fie pus pe piață. Apare noțiunea de **standarde armonizate** care cuprind specificațiile tehnice necesare pentru îndeplinirea cerințelor esențiale și a căror respectare conferă prezumția de conformitate cu acestea.

În spiritul principiilor enunțate, domeniul ambarcațiunilor de agrement este reglementat de Directiva Europeană **94/25/CE** completată de Directiva **2003/44/CE** care au fost transpuse în legislația română prin **H.G. 2195/2004 pentru stabilirea condițiilor de introducere pe piață a ambarcațiunilor de agrement** și subsidiara acesteia, **O.M.Tc.T.M. 1027/2003**.

Sub incidența Directivei 94/25/CE se află 61 standarde care sunt adoptate ca standarde române, în general, prin metoda filei de confirmare:

SR EN 28846:2002	Nave mici. Dispozitive electrice. Protecția împotriva aprinderii gazelor inflamabile din mediul înconjurător
SR EN 28846:2002/A1:2003	Nave mici. Dispozitive electrice. Protecția împotriva aprinderii gazelor inflamabile din mediul înconjurător
SR EN 28848:1998	Nave de agrement. Instalații de guvernare cu comandă la distanță
SR EN 28848:1998/A1:2003	Nave de agrement. Instalații de guvernare cu comandă la distanță
SR EN 29775:2001	Nave mici. Instalații de guvernare cu comandă la distanță cu un singur motor în afara bordului, cu puterea cuprinsă între 15 kW și 40 kW
SR EN 29775:2001/A1:2003	Nave mici. Instalații de guvernare cu comandă la distanță cu un singur motor în afara bordului, cu puterea cuprinsă între 15 kW și 40 kW
SR EN ISO 10087:2001	Nave mici. Identificarea corpului navelor. Sistem de codificare
SR EN ISO 10087:2001/A1:2003	Nave mici. Identificarea corpului navelor. Sistem de codificare
SR EN ISO 10088:2002	Nave mici. Instalații și tancuri cu combustibil, fixate permanent
SR EN ISO 10133:2002	Nave mici. Instalații electrice. Instalații de curent continuu de foarte joasă tensiune
SR EN ISO 10239:2003	Nave mici. Instalație de alimentare cu gaz petrolier lichefiat (GPL). Cerințe referitoare la rezistență și etanșeitate
SR EN ISO 10239:2003/AC:2003	Nave mici. Instalație de alimentare cu gaz petrolier lichefiat (GPL). Cerințe referitoare la rezistență și etanșeitate
SR EN ISO 10592:2003	Nave mici. Instalații hidraulice de guvernare
SR EN ISO 10592:2003/A1:2003	Nave mici. Instalații hidraulice de guvernare

Standardizarea română

SR EN ISO 11105:2002	Nave mici. Ventilarea compartimentelor motoarelor cu benzină și/sau a rezervoarelor de benzină
SR EN ISO 11547:2002	Nave mici. Dispozitiv de protecție împotriva pornirii, când motorul este cuplat în viteză
SR EN ISO 11547:2002/A1:2003	Nave mici. Dispozitiv de protecție împotriva pornirii când motorul este cuplat în viteză
SR EN ISO 11591:2002	Nave mici cu motor. Câmp de vizibilitate la nivelul timoniei
SR EN ISO 11592:2002	Nave mici cu lungimea corpului mai mică de 8 m. Determinarea puterii nominale maxime de propulsie
SR EN ISO 11812:2002	Nave mici. Cocpituri etanșe și cocpituri cu drenare rapidă
SR EN ISO 12215-1:2003	Nave mici. Construcția corpului și eșantionaj. Partea 1: Materiale: Rășini termorigide, materiale ranforsate cu fibre de sticlă, stratificate de referință
SR EN ISO 12215-2:2003	Nave mici. Construcția corpului și eșantionaj. Partea 2: Materiale: Stratouri de rezistență pentru structuri stratificate, materiale de inserție
SR EN ISO 12215-3:2003	Nave mici. Construcția corpului și eșantionaj. Partea 3: Materiale: Oțeluri, aliaje de aluminiu, lemn, alte materiale
SR EN ISO 12215-4:2003	Nave mici. Construcția corpului și eșantionaj. Partea 4: Atelier de construcție și fabricație
SR EN ISO 12216:2003	Nave mici. Ferestre, hublouri, capace, iluminatoare fixe și uși. Cerințe referitoare la rezistența la etanșitate
SR EN ISO 12217-1:2003	Nave mici. Evaluarea stabilității și flotabilității și încadrarea în categorii. Partea 1: Ambarcațiuni fără vele cu lungimea corpului mai mare sau egală cu 6 m
SR EN ISO 12217-2:2003	Nave mici. Evaluarea stabilității și flotabilității și încadrarea în categorii. Partea 2: Ambarcațiuni cu vele cu lungimea corpului mai mare sau egală cu 6 m
SR EN ISO 12217-3:2003	Nave mici. Evaluarea stabilității și flotabilității și încadrarea în categorii. Partea 3: Bărți cu lungimea corpului mai mică de 6 m
SR EN ISO 13297:2002	Nave mici. Instalații electrice. Instalații de curent alternativ
SR EN ISO 13590:2004	Nave mici. Ambarcațiuni cu motor. Cerințe referitoare la construcția și la montarea instalațiilor
SR EN ISO 13929:2002	Nave mici. Instalații de guvernare. Sisteme de transmisie cu angrenaje
SR EN ISO 14946:2002	Nave mici. Capacitatea maximă de încărcare
SR EN ISO 15083:2003	Nave mici. Sisteme de pompare pentru santină
SR EN ISO 15084:2003	Nave mici. Ancore, amarare și remorcare. Puncte întărite
SR EN ISO 15085:2003	Nave mici. Prevenirea căderii persoanelor în afara bordului și salvarea acestora

SR EN ISO 15584:2002	Nave mici. Motoare cu benzină, fixe la bord. Componentele instalației de alimentare și ale instalațiilor electrice
SR EN ISO 16147:2003	Nave mici. Motoare diesel, fixe la bord. Componentele instalației de alimentare și ale instalațiilor electrice
SR EN ISO 6185-1:2002	Bărți pneumatice. Partea 1: Bărți cu puterea maximă a motorului de 4,5 kW
SR EN ISO 6185-2:2002	Bărți pneumatice. Partea 2: Bărți cu puterea maximă a motorului de la 4,5 kW până la 15 kW inclusiv
SR EN ISO 6185-3:2002	Bărți pneumatice. Partea 3: Bărți cu puterea maximă a motorului egală sau mai mare de 15kW
SR EN ISO 7840:2004	Nave mici. Furtunuri flexibile, rezistente la foc, pentru combustibili
SR EN ISO 8099:2003	Nave mici. Instalații de reținere a reziduurilor de la instalațiile sanitare (toalete)
SR EN ISO 8469:2002	Nave mici. Furtunuri flexibile care nu rezistă la foc, utilizate pentru combustibil
SR EN ISO 8469:2002/A1:2003	Nave mici. Furtunuri flexibile care nu rezistă la foc, utilizate pentru combustibil
SR EN ISO 8665:2002	Nave mici. Motoare și sisteme de propulsie marină. Măsurarea și declararea puterii
SR EN ISO 8665:2002/A1:2003	Nave mici. Motoare și sisteme de propulsie marină. Măsurarea și declararea puterii
SR EN ISO 8666:2003	Nave mici. Caracteristici principale
SR EN ISO 8847:2004	Nave mici. Instalații de guvernare. Sisteme cu troță și rolă
SR EN ISO 8849:2003	Nave mici. Pompe de santină acționate electric
SR EN ISO 9093-1:2003	Nave mici. Fitinguri pentru corpul navei și fittinguri de trecere. Partea 1: Construcție metalică
SR EN ISO 9093-2:2003	Nave mici. Fitinguri pentru corpul navei și fittinguri de trecere. Partea 2: Construcție nemetalică
SR EN ISO 9094-1:2003	Nave mici. Protecție împotriva incendiului. Partea 1: Nave cu lungimea corpului mai mică sau egală cu 15 m
SR EN ISO 9094-2:2003	Nave mici. Protecție împotriva incendiului. Partea 2: Nave cu lungimea corpului mai mare de 15 m
SR EN ISO 9097:2003	Nave mici. Ventilatoare electrice
SR EN ISO 9097:2003/A1:2003	Nave mici. Ventilatoare electrice
SR EN 60092-507:2003	Instalații electrice la bordul navelor. Partea 507: Nave de agrement

Pentru achiziționarea acestor standarde sub forma unei colecții pe CD de profil sau pe hârtie, dar și pentru procurarea altor standarde, puteți contacta

Serviciul Vânzări – Abonamente
Tel: 316.77.25; 316.77.23; Fax: 317.25.14; 312.94.88

Automobilele, carburanții și standardele europene

Jean-Claude TOURNEUR

Normele cu privire la esterii metilici ai acizilor grași, emulsiile de carburanți și alți carburanți rutieri noi fac obiectul unor standarde europene. Obiectivul constă în a face să circule, cu ajutorul acestora, peste 200 de milioane de vehicule pe drumurile rutiere din întreaga Europă.

Cu ocazia colocviului „Standarde în domeniul transporturilor”, organizat de CEN, CENELEC și ETSI la sfârșitul lui 2004 la Bruxelles, Carel Stapel, consilier în domeniul calității produselor la Exxon Mobil Benelux Fuels și președinte al comitetului tehnic CEN/TC 19, *Produse Petroliere, Lubrifianți și Produse Conexe*, a sintetizat provocările dosarului și ale activității de standardizare: „CEN a fost investit de Comisia Europeană cu mai multe misiuni care vizează elaborarea de specificații cu privire la carburanți în cadrul politicilor comunitare cu privire la energie și mediu. Nu este vorba numai de o necesitate, ci de o adevărată provocare care generează incertitudini la nivel mondial, cu care nu suntem obișnuiți. Introducerea carburanților alternativi pe o piață care cere securitatea vehiculelor pe toată durata lor de viață nu este numai un act curajos, ci și de judecată solidă a marjelor de exploatare și a parametrilor de performanță. În ceea ce privește operațiile locale și gestiunea parcului de automobile, este posibil să se apeleze la noi instrumente de standardizare precum acordurile în grupurile de lucru ale CEN. Aceste instrumente vor trebui apoi transpuse în standarde europene”. Mandatarea de către Comisie, utilizarea de standarde care sprijină reglementările, recurgerea la noi documente europene, difuzarea largă a documentelor de standardizare – iată măsurile la care se va apela.

Un program amplu de lucru

Domeniul de acțiune al comitetului tehnic este larg întrucât acoperă produsele petroliere, lubrifianții și produsele conexe. Carburanții lichizi de origine fosilă și biocarburanții se înscriu și ei în acest domeniu, în schimb metanul și hidrogenul nu apar. Intențiile și strategiile CEN/TC 19, amintite de Carel Stapel, sunt clare: „Avem misiunea de a susține politicile Uniunii Europene cu privire la mediu, transporturi, energie și deschiderea piețelor, de a asigura în același timp securitatea consumatorilor. Aceasta implică o funcționare perfectă a carburanților și luarea în calcul a necesităților industriei, pentru a garanta producția de carburanți și fiabilitatea distribuției lor, securitatea și durata de viață a vehiculelor și compatibilitatea dintre carburant și vehicul”.

În ceea ce privește specificațiile europene armonizate, în afară de standardele pentru programul de supraveghere a calității carburanților sau cele care se referă la metodele de încercare, patru specificații cu privire la carburanții săraci în sulf și carburanții fără sulf sunt de referință la ora actuală: standardul NF EN 228, referitor la benzina care conține până la 5% etanol, standardul NF EN 590 pentru păcura care cuprinde până la 5% ester metilici ai acizilor grași (EMAG), standardul NF EN 589 pentru gazul de petrol lichefiat (GPL) și standardul NF EN 14214, care se referă la EMAG utilizați pentru obținerea păcurii și a amestecurilor acestora.

„Comitetul tehnic pregătește un nou standard european referitor la etanol, în calitate de compus de bază, și un altul cu privire la luarea în calcul a stabilității amestecului în standardul EN 228. Încercăm să stabilim o metodă de încercare pentru identificarea originii biologice. În ceea ce privește esterii metilici ai acizilor grași, preocupările noastre sunt orientate mai ales spre îmbunătățirea preciziei unor metode de încercare a EMAG, împreună cu Comitetul Tehnic european 307”.

În afară de aceste standarde, CEN/TC 19 lucrează la elaborarea unui acord al grupurilor de lucru ale CEN (CWA) pentru operații locale și pentru gestiunea parcului de automobile: comitetul lucrează la benzinele destinate Suediei și Spaniei, cu un conținut de 85% etanol și la stabilirea unor acorduri ale grupurilor de lucru pentru emulsiile de păcură destinate unor piețe europene. În sfârșit, trebuie stabilită o definiție pe bază de consens a ureii pentru rețeaua de distribuție a păcurii de înaltă densitate.

Probleme rămase în suspensie

Carel Stapel nu eludează, totuși, dificultățile și problemele rămase în suspensie: „Nu este posibil să

se respecte Directiva Biocarburanți numai cu carburanții specificați în standardul EN 228 întrucât aceștia sunt limitați de Directiva 2003/17/CE, care nu autorizează mai mult de 5% etanol, afirmă el. Chiar recomandările cu privire la problemele azeotropice pot depăși limita de vară. În plus, cu conținuturi de etanol de peste 5%, poate fi necesară modificarea materialului, pentru a face față fluctuațiilor. Dacă testul de origine biologică nu poate fi făcut, trebuie să se prevadă alte mijloace de trasabilitate. În sfârșit, prezența etanolului în păcură ridică importante probleme producătorilor, mai ales în domeniul securității”. În sfârșit, limitele actuale de stabilitate ale esterilor metilici ai acizilor grași conduc la diminuarea stocurilor de rapiță. În fața a numeroase probleme tehnice, conducerea generală pentru Transporturi-Energie a Comisiei Europene a lansat, sub mandatul precedent, o cerere de ofertă în domeniul cercetării, în valoare de 1 milion de euro, cu scopul de a o ajuta să găsească răspunsuri care se vor materializa în lucrări de standardizare europeană.

Traducere: Maria Bratu, din:
Enjeux, nr. 256, iulie-august 2005

Echipamente sub presiune. Comisia Europeană „sub presiune”

Paul-Alain JOANNÈS

Din cele două directive referitoare la echipamentele sub presiune, nu trebuia să mai rămână decât una, potrivit dorinței Comisiei Europene, care a supus unei anchete publice proiectul de revizuire a reglementărilor referitoare la echipamentele simple sub presiune. Această voință de simplificare nu este, însă, unanimă.

Pe 4 octombrie 2004, Comisia Europeană a decis lansarea unei anchete publice cu privire la Directiva 87/404/CEE, referitoare la Recipientele Simple sub Presiune (DRSSP). Obiectivul era ca astfel să se reunească părerile și propunerile părților interesate cu privire la posibila integrare a DRSSP în Directiva Echipamente sub Presiune (DESP). Rezultatul acestei consultări a fost fără apel: 68% din cei care i-au dat curs s-au pronunțat pentru menținerea a două directive distincte. Un adevărat plebiscit contra unei revizuirii care li s-a părut celor mai mulți lipsită de sens...

O reglementare unică ar fi corespuns, poate, unei viziuni pur „tehnocrate”. Comisia Europeană a propus această soluție pentru „a evita niște cheltuieli ridicate de management și o anumită lipsă de eficacitate în domeniul standardizării, al notificării și al evaluării transpunerilor”. Totuși, de aici ar fi putut rezulta niște consecințe nebanuite.

La începutul lui octombrie 2004, Comisia Europeană a lansat o anchetă publică în cadrul programului „Simplificarea legislației Pieței Interne” (SLIM), referitoare la Directiva 87/404/CEE, privind Recipientele Simple sub Presiune, al cărei termen a fost 31 ianuarie 2005. Au fost propuse trei opțiuni:

- Abrogarea DRSSP și a excluderii recipientelor simple sub presiune, prevăzută în primul articol al DESP. Această opțiune ar conduce la integrarea totală a acestor recipiente în DESP. Nu ar mai exista o reglementare specifică distinctă pentru produsele acoperite actualmente de DRSSP;

- Identică cu propunerea precedentă, aceasta are în plus niște dispoziții speciale, permanente sau temporare, care să fie introduse în DESP. Ar fi posibil să se mențină astfel, după o perioadă de tranziție, o distincție între produsele acoperite la ora actuală de cele două directive;

- Să nu se producă nici o schimbare, adică să existe două directive distincte: DESP și DRSSP.

Rezultatele sunt cunoscute. La întrebarea „Pe care din cele trei opțiuni o preferați?”, 68% din cei care au furnizat răspunsuri au pronunțat un status-quo. Printre ei au existat 58 de fabricanți (48,7% dintre răspunsuri), 17 reprezentanți ai autorităților statului (14,3%), 14 organisme notificate (11,8%). Cei care au furnizat aceste răspunsuri au fost: italienii, germanii, britanicii și francezii. Trebuie menționat faptul că ORGALIME, organism european care grupează federațiile industriale naționale din domeniul industriei mecanice și al celei electrice, i-a mobilizat puternic pe fabricanții europeni. Reprezentanții statelor membre

s-au reunit la sfârșitul lui aprilie pentru a studia această problemă. Poziția franceză a fost, în orice caz, bine tranșată: „AFNOR a făcut cunoscut părerea Comitetului de Legătură pentru Aparatele sub Presiune (CLAP) la Comisia Europeană. Or, CLAP s-a pronunțat în unanimitate pentru menținerea ambelor directive”, precizează Hélène Brun-Maguet, responsabil al sectorului Inginerie Industrială, Echipamente și Materiale. „Revizuirea acestei directive ar fi creat constrângeri suplimentare pentru niște produse care, la ora actuală, nu ridică nici un fel de probleme. Dacă DESSP este abrogată, unele echipamente care țin de această directivă ar fi excluse din DESP. Ele ar reveni în regimul directivelor naționale, fapt care ar însemna un pas înapoi. Acesta este unul din argumentele forte ale răspunsului CLAP”, adaugă Hélène-Brun-Maguet.

Afirmarea poziției franceze

În Franța, CLAP reunește toți partenerii socio-economici din domeniu. El a fost creat în 1997 pentru a ghida aplicarea DESP și reprezintă fabricanții, utilizatorii, organismele notificate și terțe părți, administrația (Ministerul Industriei), asociațiile și specialiștii din domeniul standardizării. Secretariatul său este asigurat de AFNOR, reprezentată de Nathalie Geslin-Levasseur, și Uniunea de Standardizare în Domeniul Mecanicii (UNM), reprezentată de Danielle Koplewicz, director tehnic al acestui organism și președintă a grupului de lucru ORGALIME în domeniul echipamentelor sub presiune pentru Federația Industriilor Mecanice (FIM).

Cu ocazia acestei consultări, comitetul a supus atenției participanților o poziție adoptată în unanimitate pe 25 noiembrie 2004. CLAP a subliniat caracterul prematur al unei revizuirii, având în vedere faptul că, „pe teren”, mai există dificultăți de aplicare și de înțelegere. Acești reprezentanți au precizat, pe de altă parte, că DRSSP „funcționează corect, fără a ridica probleme legate de securitate, iar avantajele integrării în DESP nu justifică operația”.

A realiza un „compromis” cu niște dispoziții speciale ar genera, conform notei emise, „o activitate al cărei volum este important și care va fi efectuată în detrimentul supravegherii pieței și al continuării lucrărilor în curs”. Hélène Brun-Maguet recunoaște, de altfel, că „o nouă discuție cu privire la aceste directive ar risca să genereze alte modificări ale DESP”.

În concluzie, CLAP avertizează: „orice schimbare a acestor două directive va avea un impact

important asupra standardizării (revizuirea standardului EN 286, *Recipiente simple sub presiune, nesupuse la flacără*), în momentul în care trebuie mobilizate toate forțele pentru ca EN 13445, *Recipiente sub presiune*, să fie aplicat în Europa și în afara ei”.

De ce s-a creat această situație? Din motive istorice, un tip particular de echipamente, și anume recipientele simple sub presiune (RSSP) nu figurează în Directiva 97/23 CE referitoare la echipamentele sub presiune. Aceasta din urmă a fost adoptată pe 29 mai 1997. Înainte de aceasta, a trebuit să se răspundă unei necesități urgente: autorizarea liberei circulații a acestor recipiente. Astfel, Directiva 87/404/CEE (DRSSP) a apărut în 1987. Această reglementare răspunde criteriilor Noii Abordări europene, a cărei armonizare tehnică și legislativă este limitată la cerințele esențiale. O liberă circulație a acestor mărfuri pe piața unică a fost de atunci posibilă. Or, această reglementare nu acoperă decât parțial echipamentele sub presiune. „Pe vremea aceea se prevăzuse să nu se mai rediscute DRSSP. Pentru Comisie, era prioritară DESP”, subliniază Philippe Contet, director al Direcției Tehnice a FIM și director al UNM.

DESP a fost elaborată și ea în spiritul Noii Abordări. Este vorba despre o directivă care stabilește obiectivele esențiale în domeniul securității, fără a impune niște soluții tehnice. Ea face apel la domeniul standardizării, pentru stabilirea mijloacelor specifice care să răspundă acestor obiective. Standardul armonizat EN 13445, apărut în mai 2002, *Recipiente sub presiune, nesupuse la flacără*, constituie un exemplu. Prin publicarea referinței sale în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), pe 17 iulie 2002, el conferă prezumția de conformitate cu cerințele esențiale de securitate ale DESP.

Opinia specialistului*

Philippe Contet

„Nu împărtășim opinia Comisiei Europene cu privire la faptul că o coexistență a două directive ar genera probleme”

Poziția noastră este simplă. Ea este o continuare a celei adoptate de ORGALIME, FIM și UNM, formulată printr-o rezoluție emisă de CLAP. Ne

exprimăm dezacordul total cu privire la integrarea DRSSP în DESP, deci cu existența unei singure directive. Acest lucru nu furnizează valoare adăugată, ci numai o falsă impresie de reducere a numărului reglementărilor.

În fond, suntem favorabili unei simplificări a reglementării. Nu dorim, în schimb, ca un asemenea demers să se soldeze cu un surplus de activitate administrativă pentru fabricanți și cu o posibilă sporire a cerințelor aplicabile, care nu ar spori securitatea, și cu o complicare inutilă a sistemului de standardizare pe un subiect care este deja acoperit: reexaminarea completă a cerințelor esențiale care se aplică recipientelor, modificarea dosarului tehnic, eventuala modificare a modului de evaluare a conformității, necesitatea revizuirii seriei de standarde EN 286, *Recipiente simple sub presiune, nesupuse la flacără*, în condițiile în care numărul specialiștilor necesari pentru a realiza această activitate este redus. O altă consecință a integrării DRSSP în DESP, fără niște dispoziții specifice, ar fi

că rezervoarele pentru lichid de frână ale vehiculelor rutiere nu ar mai fi acoperite de o directivă europeană, din moment ce acestea sunt excluse din DESP. Trebuie să evităm cu orice preț o decizie bazată pe considerente pur teoretice, lipsită de justificări.

Nu împărtășim opinia Comisiei Europene cu privire la faptul că o coexistență a acestor două directive ar crea probleme. Această operațiune de „simplificare” ar fi deosebit de nocivă. Atât eu, cât și Danielle Koplewicz, care se ocupă de urmărirea celor două directive la FIM și este și secretar al CLAP, desfășurăm o activitate de informare a producătorilor cu privire la riscurile care ar rezulta dintr-o eventuală revizuire.

*Director al Direcției Tehnice a FIM și director al UNM

Traducere: Maria **Bratu**,
din: *Enjeux*, nr. 255/2005

Noua politică a ISO oferă soluții internaționale pentru necesitățile pieței

Steven P. CORNISH, Director – Politică Internațională, ANSI

Oricine din comunitatea internațională de afaceri poate, firesc, să își imagineze că Organizația Internațională de Standardizare (ISO) elaborează standarde care ar putea fi implementate oriunde în lume, fără o preferință specială sau un obstacol din partea unei părți afectate. Chiar misiunea¹ organizației îi cere să „elaboreze și să publice standarde internaționale și să ia măsuri de aplicare a lor în lumea întreagă”. Totuși, un număr de cazuri recente au pus sub semnul întrebării dorita aplicabilitate internațională a standardelor ISO.

Printre exemplele citate se numără unele dintre standardele referitoare la ergonomie. Aplicarea lor globală a fost stânjenită din cauză că acele standarde au fost elaborate pe baza parametrilor antropometrici adecvați populației din Europa și America de Nord, dar nu și pe baza celor din Asia de Sud-Est. În alt caz, numeroase țări care planificaseră să adopte la nivel național standardul pentru brichete (ISO 9994) au găsit că este necesar să revadă înălțimea maximă permisă a flăcării, deoarece valoarea cuprinsă în textul ISO nu era corespunzătoare utilizării în regiunea lor – în acest exemplu, în condițiile specifice zonei tropicale.

Dacă un standard nu este utilizat, atunci se pune sub semnul întrebării relevanța lui. Unul dintre aceste cazuri este cel al standardului cu privire la flanșe metalice (ISO 7005-1), care a fost publicat întâi în 1992, dar în anul 2000 deja nu mai era aplicat nicăieri în lume. În schimb, standardele relevante din Europa, America de Nord și Japonia au avut segmente de piață mondială comparabile. De aceea, Japonia a propus revizuirea standardului ISO, pentru a reflecta realitatea pieței, prin elaborarea a ceea ce

adesea se denumește „standard de coabitare”. În esență, aceasta înseamnă că cerințele din trei standarde utilizate pe plan mondial să fie încorporate într-un singur standard ISO, iar utilizatorii standardului să poată face selecții, în funcție de regiunea sau piața în care doresc să activeze.

O altă problemă, dintre cele citate frecvent, o constituie percepția dominanței europene în cadrul ISO și opinia că standardele ISO sunt redactate pentru a corespunde regimului de reglementări al Uniunii Europene. Orice influență nepotrivită, din partea unei anumite regiuni ar putea conduce la elaborarea unui standard internațional, care ar putea să nu fie adecvat pentru adoptare acolo unde regimul legal și reglementar ori tehnologia și practica introduse pot fi diferite.

Șase principii călăuzitoare ale relevanței globale

Crearea Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) și ulterioara adoptare a Acordului OMC cu privire la barierele tehnice din calea comerțului au adus noi obligații organizațiilor care elaborează standarde. În esență, standardele internaționale, pe care aceste organizații le elaborează, adoptă și publică, trebuie să sprijine comerțul global și să fie relevante la nivel global. Elaborarea și adoptarea de standarde internaționale care nu îndeplinesc cerințele OMC sunt considerate ca fiind generatoare de bariere în calea comerțului liber.

Un standard relevant global trebuie:

- Să răspundă efectiv necesităților de reglementare și cerințelor pieței (de pe piața globală);

- Să răspundă dezvoltării științifice și tehnice din diferite țări;
- Să nu influențeze negativ piața;
- Să nu aibă efecte adverse asupra unei competiții corecte;
- Să nu împiedice dezvoltarea tehnologică și inovațiile;
- Să nu acorde atenție selectivă caracteristicilor sau cerințelor unor anumite țări sau regiuni, când există necesități sau interese diferite în alte țări sau regiuni;
- să se bazeze pe performanțe, spre deosebire de cele descriptive.

Sursa: Documentul G/TBT/1/Rev.8, anterior denumit Anexa IV, al celei de-a doua revizuirii trienale a Acordului OMC cu privire la barierele tehnice din calea comerțului.

După luarea în considerație a cazurilor prezentate mai sus, cât și a prevederilor stabilite de OMC, organismele de conducere ale ISO au fost obligate să ofere consiliere privind relevanța globală comitetelor tehnice și subcomitetelor ISO. După o perioadă de câteva luni, printr-o intensă cooperare și colaborare internațională, ISO a elaborat și a aprobat o politică completă a relevanței globale. Primul pas l-a constituit stabilirea de către organizație a unei definiții a relevanței globale ca fiind „caracteristica dorită a unui standard internațional de a fi utilizat/implementat cât mai larg cu putință în lume, de către industrie și celelalte părți interesate.”

Noul document referitor la politica ISO privind relevanța globală și principiile sale se bazează pe cele șase principii care se vor prezenta mai jos. Alte detalii practice au fost cuprinse într-un Ghid ISO de implementare a relevanței globale.

Principiul 1

Se vor respecta statutul și înțelesul unui standard internațional.

Orice standard ISO trebuie să reprezinte, în măsura în care acest lucru este posibil, o soluție internațională unică. Dacă o singură soluție nu este de fapt posibilă, din cauza unor deosebiri legitime de piață și unor factori esențiali precum legislația, clima, mediul, economia, condițiile sociale, brevetele comerciale etc., atunci standardele elaborate pot să prezinte opțiuni care să rezolve aceste diferențe.

Principiul 2

Angajamentul de a participa la elaborarea unor standarde internaționale și posibilitatea de a le pregăti se vor demonstra la începutul proiectului de elaborare de standarde.

Când există variate soluții de realizare a unor aspecte unice ale piețelor locale din diferite țări și regiuni, poate fi stânjenită evoluția unei piețe globale unice. Totuși, dacă se impune o soluție unică de rezolvare a necesităților unei singure piețe, dar nu și ale altora, atunci este forțată acea piață – și industriile conexe – să caute în altă parte un standard care să-i rezolve mai bine necesitățile. Trebuie luate decizii bazate pe informații.

Comitetele ISO trebuie acum să dovedească la începutul unui proiect care dintre cele trei opțiuni de lucru este posibilă:

- Să se elaboreze un standard ISO care conține o unică soluție internațională în toate prevederile sale;

- Să se elaboreze un standard ISO care conține opțiuni la prevederi specifice, pentru a se soluționa existentele deosebiri de piață, când acest lucru este justificat;

- Să nu se preia activitatea de elaborare, deoarece pregătirea unui standard ISO relevant la nivel global nu este realizabilă la momentul și în condițiile respective.

Principiul 3

Se va da prioritate pregătirii mai degrabă a unor standarde de performanțe decât a unor descriptive.

Este recunoscut faptul că utilizarea unei abordări bazate pe performanță poate să sprijine elaborarea unor standarde relevante la nivel global. Anexa 3 a Acordului OMC cu privire la barierele tehnice din calea comerțului îndeamnă organismele de standardizare „să elaboreze, ori de câte ori acest lucru este posibil, standarde bazate mai degrabă pe cerințe privind performanțele produsului, decât pe aspect sau caracteristici descriptive.” Procedurile după care se conduce activitatea ISO și a Comisiei Electrotehnice Internaționale (CEI) subliniază, de asemenea, necesitatea unei maxime libertăți a dezvoltării tehnice, punând accent pe cerințe exprimate mai degrabă în termeni de performanță decât bazate pe aspect sau pe caracteristici descriptive.

Principiul 4

Întrucât există deosebiri legitime între piețe, un standard ISO poate să treacă printr-un proces de evoluție, având ca scop final publicarea, mai târziu, a unui standard internațional care să prezinte o soluție internațională unică în toate prevederile sale.

Comitetul tehnic sau subcomitetul ISO va avea în vedere cum este cel mai bine să se rezolve deosebirile de pe piață, existente și cele potențiale, cu

impact asupra documentelor ISO pe care acesta le produce. Astfel de factori variabili se înscriu într-o gamă care începe cu cerințele legislative și ajunge la condițiile sociale, incluzând brevetele comerciale și necesitățile pieței, teoriile științifice, filozofile de proiectare și multe altele.

În unele cazuri, un comitet ISO poate alege să elaboreze cerințe cu privire la performanțe, care apoi să fie sprijinite de standarde mai detaliate, cu caracter regional sau național. Deși există puține aplicații ale unei asemenea abordări, un exemplu recent publicat îl constituie ISO 19938:2003 *Cerințe de performanță și evaluare pentru standardele de proiectare a betonului structural*, care prezintă standardele regionale bazate pe consens, care sunt „presumate a satisface” cerințele unui standard internațional.

Dacă diferențele de piață cer includerea de opțiuni pentru unele prevederi specifice, pot fi prezentate alternative în clauze paralele în cadrul textului standardului, în anexele normative sau diversele părți ale standardului. Indiferent de forma de opțiune care se adoptă, comitetul se va sigura că toate opțiunile sunt tratate în mod egal. Comitetul Tehnic ISO 153 a ales să elaboreze ISO 7121, *Robinete cu sferă de oțel cu flanșe*, utilizând clauze paralele în textul standardului. CT ISO 23/ C 3 elaborează ISO 4254-1, *Tractoare și mașini agricole și forestiere. Dispozitive tehnice ce permit asigurarea securității. Partea 1: Generalități*, utilizând anexe normative. În toate cazurile, se intenționează să se păstreze un număr minim de cerințe opționale în cadrul standardului.

Principiul 5

Deosebirile esențiale, compatibile cu Anexa 3 a Acordului OMC cu privire la barierele tehnice din calea comerțului, pot fi incluse în standardele internaționale.

Infrastructurile tehnologice existente și diferențele climatice, geografice sau antropologice constituie factori care doar arareori se mai schimbă în decursul timpului. Întrucât anumite comitete ar trebui să ia în considerare modul în care aceste deosebiri se pot răsfrânge în standardele pe care le elaborează, s-au elaborat reguli speciale într-un ghid al ISO de implementare.

Principiul 6

Relevanța globală a standardelor internaționale poate fi asigurată de către comitete numai dacă au cunoștința de toți factorii care ar putea afecta relevanța globală a unui anumit standard.

Participarea tuturor organismelor relevante membre ISO este văzută ca un factor major în

sprijinul relevanței globale. Adeseori țările în curs de dezvoltare au dificultăți în însușirea capacității, expertizei și resurselor de a participa direct la elaborarea standardelor internaționale, dar chiar și experții din țări mai dezvoltate pot să lipsească. Indiferent care este cauza, ar fi de așteptat ca membrii comitetelor care participă la reuniuni – fie că sunt conducători, delegați sau experți – să aibă cunoștința de necesitățile particulare ale celor care nu participă, dar care ar putea fi afectați din punct de vedere material. Întrucât producătorii și prestatorii de servicii sunt foarte conștienți de necesitățile piețelor unde își desfășoară afacerile, reprezentanții lor sunt considerați ca având o deosebită responsabilitate, poate chiar și o obligație etică, de a aduce cunoștințele despre piață în cadrul procesului de elaborare a standardelor.

Crearea unei schimbări

Recent, la comitetul ISO pentru boilere și vase sub presiune (ISO/TC 11) și la comitetul ISO pentru sudură (ISO/TC 44), numărul membrilor care au votat din Europa a fost cu mult mai mare decât cel din alte regiuni. Dezechilibrul din cursul elaborării standardelor a condus la un conținut care reflectă regimul reglementar european, excluzând abordări care ar răspunde piețelor din alte țări și regiuni. La solicitarea Institutului American de Standardizare Națională, Consiliul de Conducere Tehnică al ISO a decis să se aplice noile principii ale ISO cu privire la relevanța globală, oprind efectiv continuarea proiectelor din ambele comitete tehnice, până la elaborarea unui plan de activitate care să conducă la realizarea de documente relevante la nivel global.

Adevărata valoare a noii politici a ISO cu privire la relevanța globală impune ca toate comitetele să examineze cu mai multă atenție valoarea standardelor pe care le elaborează și să aibă în vedere acea valoare din perspectiva tuturor părților interesate, nu doar din aceea a membrilor comitetului care iau parte la vot. Rezultatele analizelor necesităților și profilelor piețelor trebuie să fie incorporate în planuri de activitate, elaborate și actualizate pentru fiecare comitet ISO. Aceste planuri se folosesc ca importante puncte de referință în cursul activității comitetelor de elaborare a unor condiții tehnice care confirmă și soluționează necesitățile, condiții tehnice care evoluează o dată cu piața aflată în continuă schimbare și o dată cu deosebirile esențiale.

„Un singur standard, o singură încercare, acceptate în lumea întreagă” constituie un țel laudabil, propus de ISO, dar el nu se poate realiza decât dacă există un alt element: o singură piață globală. Evoluția actuală

arată că o singură piață globală nu există încă în toate cazurile. Totuși, politica ISO cu privire la relevanța globală prezintă nenumărate noi posibilități de angajare a părților interesate și afectate în elaborarea, promulgarea și adoptarea standardelor internaționale care să rezolve deosebirile esențiale, de piață și sociale, îndreptându-se spre o soluție internațională unică.

Referințe

1. Articolul 2.2.2 din Statutul ISO și Regulile de procedură
2. Directivele ISO/CEI, Partea 2, Clauza 4.2 (Abordarea bazată pe performanță)

Traducerea: *Steluța Manolache*,

Acest articol a fost tradus și tipărit cu permisiunea *ASTM Standardization News*, vol. 33, nr. 1, copyright ASTM International, 100 Barr Harbor Drive, West Conshohocken, PA 19428 USA.

Despre autorul articolului

Stephen P. Cornish este angajat la Institutul American de Standardizare Națională (ANSI), ca director de politică internațională, concentrându-se asupra chestiunilor privind politica și conducerea ISO. El este reprezentantul ANSI în Consiliul de Conducere Tehnică al ISO și în mai multe subgrupuri ale acestuia. În cei 15 ani de activitate la ANSI a avut în vedere interesele SUA în standardizarea națională, regională și internațională, în variate sectoare, inclusiv tehnologia imaginii, dispozitive medicale, securitate și sănătate, și mediu.

ISO își redefinește liniile directoare ale politicii sale comerciale, prin aprobarea și publicarea unei noi ediții a POCOSA (Politici și proceduri ale ISO privind drepturile de autor, exploatarea acestora și vânzarea publicațiilor ISO)

Iuliana CHILEA, jurist, administrator drepturi de autor și contracte, Direcția Publicații, ASRO

ISO POCOSA este documentul principal al Organizației Internaționale de Standardizare care reglementează modalitățile de utilizare a publicațiilor ISO și drepturile de autor aferente

Elaborat în 1999 și modificat în 2000, ISO POCOSA a suferit modificări serioase ca urmare a deciziei Consiliului ISO, în ședința sa din 17-18 martie 2005, de republicare și aplicare a versiunii ISO POCOSA 2005. Potrivit acesteia, politica comercială a sistemului ISO (alcătuit din ISO/Central Secretariat – ISO/CS – și membrii ISO) se bazează pe patru principii:

1. Un membru ISO are dreptul de a adopta, și este încurajat să o facă orice standard ISO sau orice publicație ISO ca standard național propriu;

2. Membrii ISO pot distribui și vinde adopțiile naționale ale standardelor ISO fără plata unor drepturi de autor sau a unor comisioane adiționale către ISO;

3. Vânzarea publicațiilor ISO care nu sunt adoptate ca standarde naționale atrage plata către ISO a drepturilor de autor, potrivit regulilor stabilite de Consiliul ISO;

4. Fiecare membru ISO va lua măsurile necesare pentru a asigura utilizarea corectă a mărcii ISO pe teritoriul său și pentru a preveni vânzarea neautorizată a textelor din interiorul publicațiilor ISO.

Principalul obiectiv al sistemului ISO, reluat de ISO POCOSA 2005, este diseminarea cât mai largă a publicațiilor ISO. Respectarea regulilor politicii comerciale a ISO constituie responsabilitatea principală pentru menținerea și dezvoltarea întregului sistem. De aceea, nu poate fi avut în vedere, sub nici o formă și în nici un fel, accesul liber la publicațiile ISO.

Statutul și importanța publicațiilor ISO depind de reputația și integritatea pe care o reprezintă ISO. Mărcile ISO reprezintă imaginea ISO, astfel încât orice utilizare inadecvată a acestora pune în pericol chiar reputația și integritatea ISO.

Publicațiile ISO sunt:

- Standardele ISO și proiectele de standarde,
- Produsele derivate și produse-pachet ale ISO,
- Produse ale ISO/CS și revistele ISO,
- Publicații realizate în parteneriat cu alte organizații.

Distribuirea publicațiilor ISO către beneficiarii finali, utilizatori ai standardelor, se face în principal pe două căi: prin intermediul membrilor ISO și prin intermediul Secretariatului General al ISO. De asemenea, în țările unde nu există membri ISO sau unde un membru nu este disponibil să desfășoare o activitate de vânzare a publicațiilor ISO, ISO/CS poate numi distribuitori naționali sau transnaționali.

Publicațiile ISO sunt furnizate membrilor naționali prin asigurarea accesului on-line la baza de date ISOSTD, iar, la cerere, acestea pot fi puse la dispoziție pe suporturi electronice transportabile (dischete, CD-uri sau DVD-uri). Orice vânzare a publicațiilor ISO de către ISO/CS în teritoriile naționale ale membrilor ISO va fi înregistrată, iar cumpărătorul va fi informat asupra existenței membrului ISO din țara sa. Membrii ISO vor primi o

cotă procentuală din venitul rezultat de pe urma vânzării/licențierii publicațiilor ISO de către ISO/CS în teritoriul său național.

Lista de prețuri ISO este revizibilă anual și este comunicată membrilor cu 60 de zile înainte de aplicare. ISO/CS va pune la dispoziție membrilor date bibliografice privind toate publicațiile ISO, care vor putea fi reproduse în mod gratuit în vederea promovării vânzărilor.

Una din responsabilitățile prime ale membrilor ISO este distribuirea și promovarea utilizării publicațiilor ISO în țările lor prin:

- vânzarea directă a publicațiilor ISO,
- vânzarea traducerilor acestora sau
- vânzarea adopțiilor naționale.

Membrii ISO nu vor promova o politică de marketing activ (prin publicitate sau prin stabilirea unui punct de vânzare a standardelor ISO) pe teritoriile naționale ale altor membri fără acordul expres al acestora.

Vânzarea publicațiilor ISO de către membrii naționali implică și plata către ISO/CS a drepturilor de autor aferente. De exemplu, membrul ISO va plăti 30% din prețul standardului original, preț regăsit în lista de prețuri ISO, pentru fiecare reproducere în vederea vânzării. Acest lucru nu este valabil însă dacă standardul respectiv este adoptat ca standard român. Totuși, dacă un standard ISO este adoptat de un membru ca standard național prin metoda anunțului, orice vânzare a acestuia (care presupune de fapt vânzarea textului original al standardului ISO) atrage plata drepturilor de autor către ISO/CS. De asemenea, dacă membrul ISO realizează o traducere, în scop de vânzare, a unui standard ISO sau a unei publicații ISO, în afara proceselor pe care le implică adopțiile naționale, are obligația de a plăti către ISO/CS 20% din prețul ISO al publicației traduse.

Toate vânzările, reproducerile, traducerile și adopțiile naționale ale publicațiilor ISO vor fi raportate periodic de către membrii ISO către ISO/CS în vederea realizării unor studii de piață și previziuni bugetare.

În ceea ce privește solicitările venite din partea terților pentru reproducerea standardelor ISO achiziționate (standarde originale sau adoptate ca SR prin metoda anunțului), ISO POCOSA 2005 conține o serie de reguli bine formulate, stricte, dar, totuși, flexibile, care sunt destinate a fi aplicate de către membrii ISO în teritoriile lor naționale. Astfel, utilizatorii de standarde pot solicita reproducerea standardelor în format hârtie pentru distribuire internă, utilizarea standardelor în format electronic în cadrul unei rețele electronice interne, reproducerea

standardelor ISO în documentația internă a unei societăți sau pentru distribuirea în cadrul unei ședințe sau curs, precum și reproduceri în scop comercial prin încorporarea în publicații sau aplicații software. Autorizarea unor astfel de utilizări se face de către membrul ISO pentru solicitările care vin din teritoriul său național, cu excepția situației în care, prin încorporarea unei reproduceri a standardului/standardelor ISO, se creează o publicație sau software care urmează să se vândă în mai multe țări.

Ca regulă generală, drepturile de autor încasate de la terți pentru autorizarea reproducerilor ar trebui să fie calculate în așa fel încât să nu diminueze vânzarea de standarde. Din acest motiv, baza de calcul ar trebui să fie prețul aplicat pentru standardul respectiv în format hârtie. O altă regulă constă în faptul că nu există nici o distincție între reproducerea în format hârtie și reproducerea în format electronic. Pentru orice fel de reproducere este obligatoriu să se facă dovada achiziționării standardului a cărui reproducere se cere. Dacă reproducerea în format hârtie pentru uz intern se permite numai pentru standardele ISO complete, reproducerea unei părți din standard în vederea încorporării în cadrul documentației interne sau în cuprinsul unei publicații în scop comercial nu trebuie să depășească 25% din materialul care încorporează reproducerea. Fiecare reproducere va purta mențiunea „reprodus de către cu permisiunea membrului ISO”, iar quantumul drepturilor de autor plătibile va fi stabilit de membrul ISO care va remite către ISO/CS 30% pentru fiecare reproducere autorizată. Trebuie menționat că una din recomandările Organizației Internaționale de Standardizare se referă la primele 6 luni de la publicarea unui standard ISO, perioadă în care nu poate fi autorizată reproducerea în scop comercial de către terți.

O completare importantă pe care o aduce versiunea ISO POCOSA 2005 este legată de strategia ISO privind implementarea sistemelor de management al drepturilor aferente documentelor pe suport digital (Digital Rights Management Systems – DRM). Acest concept a fost lansat de ISO tocmai în ideea de a sprijini membrii ISO și alte organizații implicate în activitatea de diseminare a publicațiilor ISO în format electronic în aplicarea unor măsuri tehnice adecvate pentru asigurarea utilizării de către beneficiarii a publicațiilor ISO numai în limita drepturilor conferite. Secretariatul Central al ISO va pregăti un plan de implementare pentru lansarea în următorii doi ani a acestor sisteme de management în interiorul „comunității ISO”.

Problemele consumatorilor în domeniul standardizării serviciilor

Arnold PINDAR, șef al Serviciului pentru Problemele Consumatorilor,
Institutul Britanic de Standardizare (BSI)

Serviciile reprezintă principala sursă de dezvoltare în numeroase state, în mod deosebit în cele dezvoltate. În Uniunea Europeană, de exemplu, ele însumează 70% din PIB și din ocuparea forței de muncă în statele membre. Promovarea domeniului serviciilor a devenit o prioritate de vârf în numeroase țări.

Comitetul ISO pentru Politica Consumatorului (COPOLCO) recunoaște necesitatea de a accelera elaborarea standardelor pentru servicii și elaborează, în acest sens, Ghidul 76 ISO/CEI, *Standardizarea serviciilor – Recomandări pentru tratarea problemelor consumatorului*.

Furnizarea serviciilor necesită adesea niște relații și structuri complexe, implicând frecvent numeroase organizații. Dacă serviciul nu satisface întru totul cerințele consumatorului, acesta va fi nemulțumit și vor trebui administrate reclamații care necesită niște costuri.

În cadrul comerțului global, consumatorii se așteaptă să beneficieze de o largă varietate de servicii. Calitatea, economia și eficiența sunt apreciate de consumator, indiferent dacă acesta plătește sau nu în mod direct pentru serviciul respectiv. Există, de asemenea, o cerere permanentă de prețuri reduse, care nu dezavantajează anumite piețe sau comunități. Internet-ul furnizează comparații, dezvoltă cunoștințele și asigură informații pe care să ne bazăm opțiunile. În general, consumatorii se așteaptă ca serviciile care le sunt furnizate în baza unui contract sau pentru care plătesc direct să fie de calitate, durabile, ușor de utilizat. Ele trebuie să fie însă, în egală măsură sigure, să protejeze mediul și să nu afecteze comunitățile din jur.

Toți oamenii au dreptul să beneficieze de servicii. Furnizorii de servicii trebuie să țină seama de necesitățile tuturor utilizatorilor, inclusiv ale copiilor,

indiferent de cultură sau etnia cărora le aparțin. Problema accesibilității și cea a posibilității de utilizare a produselor și serviciilor au devenit critice în urma creșterii procentului de persoane în vârstă, la nivel global. Nu toate aceste persoane prezintă handicap însă acest grup demografic se caracterizează printr-o prezență în grad mai mare a afecțiunilor legate de sănătate și printr-o mobilitate redusă.

Un ghid pentru elaboratorii de standarde

Ghidul care este elaborat la ora actuală de COPOLCO ține seama de toate aceste probleme. El este elaborat pentru realizarea scopurilor standardelor de servicii, stabilite în publicația ISO/CEI *Consumatorul și standardele: Ghid și principii pentru participarea consumatorului la elaborarea standardelor*. Ținând seama de problemele-cheie cu care se confruntă consumatorii în diversele etape ale furnizării serviciilor - înainte de a plăti, în timp ce așteaptă să le fie furnizate și ulterior – ghidul indică modul în care acestea trebuie luate în considerare de elaboratorii de standarde specifice domeniului, în cadrul unui standard.

Ghidul este destinat celor care sunt implicați în elaborarea și revizuirea standardelor naționale, regionale și internaționale pentru servicii și conține informații care pot fi utile și altora, respectiv celor

care furnizează servicii sau educatorilor și profesorilor.

Este relevant pentru întreaga gamă a serviciilor furnizate în baza unui contract, plătite direct, destinate publicului sau având scopuri caritabile, în care intervin un consumator, un utilizator, un participant. Nu este neapărat necesară o plată directă, ca, de exemplu, în domeniul educației sau al sănătății.

Un aspect major al ghidului este furnizarea unei liste ample de verificare care poate fi utilizată de consumatori și de alți participanți în procesul de elaborare a standardelor. Ea identifică tipul serviciului, domeniul acestuia, precum și aspectele de care trebuie să se țină seama în elaborarea standardelor. Documentul examinează toate problemele care prezintă interes pentru consumator, inclusiv necesitățile copiilor, ale persoanelor în vârstă, ale celor cu handicap sau care provin din medii etice și culturale diferite. El conține o figură care prezintă elementele serviciului și precizează rolul comunicării în toate stadiile furnizării serviciului, precum și un tabel care identifică problemele consumatorului în fiecare stadiu de elaborare a standardelor. O altă figură prezintă întrebările-cheie pe care consumatorii le pot pune în legătură cu elementele relevante ale serviciului.

În sfârșit, documentul oferă câteva exemple ale listei de verificare care se aplică diverselor servicii. Se dau ca exemple serviciile în domeniul frizeriei/coafurii, cele hoteliere sau în domeniul asigurărilor de viață, unde elementele serviciilor

tratate sunt: *furnizorul serviciului, al mărfurilor, executanții, angajații, clienții, contractul, plata, furnizarea serviciului, rezultatele acestuia, echipamentele, mediul, dispozitivele de securitate și comunicarea.*

Recompense materiale

Un studiu dat publicității recent de Departamentul Comerțului și industriei al Marii Britanii – *UK DTI Report – Empirical Economics of Standardization* – a indicat faptul că 13% din creșterea productivității muncii se datorează standardelor. Suma se ridică la 2,5 miliarde de lire anual. Această cifră se obține grație utilizării standardelor pentru produse. Deși ISO este lider în domeniul elaborării standardelor pentru servicii la nivel global, această activitate trebuie accelerată pentru ca economia internațională „să culeagă roadele”. Ghidul 76 elaborat de ISO/CEI constituie un important pas înainte care ajută furnizorii de servicii în acest sens. Comitetele tehnice naționale, regionale și internaționale trebuie neapărat să studieze noul Ghid 76 și să utilizeze lista de verificare și alte prevederi pentru a se asigura că cerințele consumatorilor sunt acoperite în totalitate în standardele pe care le elaborează.

Traducere: Maria **Bratu**, din: *ISO Focus*, vol. 2, nr. 7, iulie-august 2005, revista Organizației Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasirowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

Standardizarea: un instrument-cheie pentru desfășurarea comerțului global

Jean KUBLER, UNECE

Definiția oficială a standardului este: „document stabilit prin consens și aprobat de către un organism recunoscut, care furnizează, pentru utilizări comune și repetate, linii directe sau caracteristici pentru activități sau rezultatele acestora, în vederea atingerii unui grad optim de ordine într-un context dat”. Aceasta este definiția recunoscută de Organizația Mondială a Comerțului (OMC).

Standardele internaționale furnizează multe din răspunsurile la problemele ridicate de comerțul global.

Când statele adoptă standarde internaționale și își armonizează reglementările tehnice la nivel mondial, toată lumea are de câștigat. Producătorii realizează economii ale cheltuielilor pentru producție și comercializare. Ei își simplifică inventarele și nu mai trebuie să își adapteze produsele și serviciile la o varietate de reguli regionale. Consumatorii, la rândul lor, beneficiază de o gamă mai largă de produse, cuprinzând oferte din întreaga lume. Aceste produse sunt conforme cu cerințele de calitate și securitate.

Într-o lume ideală, schimburile comerciale sunt facilitate când atât cei care vând, cât și cei care cumpără își execută produsele și serviciile pe baza standardelor internaționale, făcându-le compatibile la nivel mondial. Legislația națională și activitatea de reglementare sunt simplificate și accelerate când se face referire la documente agreate la nivel mondial. De asemenea, înmulțirea documentelor tehnice utilizate de mai multe state facilitează relațiile lor economice și le ajută să evite factorii de diviziune.

Rolul vital al standardelor internaționale, ca bază tehnică pentru piața globală, este recunoscut explicit în *Acordul Înălțurarea Barierei Tehnice din Calea Comerțului*, al OMC. Acordul încurajează guvernele să utilizeze la maximum standardele internaționale pentru a evita barierele tehnice din calea comerțului.

Acest document include un „Cod de bună practică pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea standardelor”. Acesta se aplică tuturor membrilor organizației și până la ora actuală șaptezeci de state au notificat acceptarea sa.

Standardele elaborate prin consens între partenerii comerciali îndeplinesc rolul de *lingua franca* pentru comerț.

Exemple de *lingua franca* sunt standardul UN/EDIFACT pentru comerț electronic, un standard al Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa (UNECE) și standard ISO în același timp, care asigură că toți participanții pot comunica și se pot înțelege cu adevărat din punct de vedere electronic. Aplicarea UN/EDIFACT de către utilizatorii codurilor de bare a crescut cu 59% din 1997 până în 1998, iar mesajele UN/EDIFACT sunt traduse în douăzeci și unu de state.

Cooperarea dintre UNECE și ISO datează din anii '70, când primele recomandări elaborate de UNECE în anii '60, cu privire la proiectarea documentelor comerciale, s-au bazat, printre altele, pe standarde ISO referitoare la dimensiunile colii de hârtie – celebrul format A4. De atunci, cooperarea s-a extins la standardizarea schimburilor de informații în domenii precum: denumiri de state, valuta, sintaxa și schimbul de date electronice, UNTDED – ISO 7372, UN/EDIFACT – ISO 9735.

Elaborarea standardelor pentru comerțul mondial este sprijinită printr-un web-site al organizațiilor internaționale de standardizare.

În anii '80, UNECE a înțeles un lucru esențial: competiția dintre afacerile din domeniul electronic, în sectorul privat și informațiile digitale poate conduce la o confuzie în domeniul standardizării. Aceasta ridică problema compatibilității și interoperabilității standardelor necesitate de comerțul mondial. Chiar dacă fiecare organizație a elaborat standarde în domeniul său de activitate, există riscurile unor abordări divergente și concurențiale. Specificațiile conflictuale, precum standardele elaborate inițial în Europa și Statele Unite cu privire la schimbul de date electronice sau sistemele TV PAL/SECAM/NTSC sunt exemple ale unor asemenea nereușite. Pentru a răspunde efectiv acestui tip de problemă, Memorandumul încheiat între ISO, CEI și UNECE în domeniul comerțului electronic constituie un exemplu de parteneriat între organizațiile de elaborare a standardelor.

Existența standardelor naționale, regionale și a reglementărilor poate călăuzi crearea standardelor

globale necesitate de partenerii comerciali. De exemplu, în industria motoarelor cu ardere internă, peste 80 de tipuri de standarde diferite din întreaga lume acoperă diverse domenii ale fabricării de vehicule, de la standardele australiene în domeniul căilor ferate, la cele braziliene pentru carburanți. Acestea fiind spuse, există numeroase exemple de standarde regionale care devin globale când se consideră că sunt utile și răspund necesităților utilizatorilor. Standardele și reglementările UNECE, precum cele referitoare la piesele de schimb sau motoarele automobilelor, la transportul produselor periculoase sau UN/EDIFACT, servesc acum ca bază pentru numeroase instrumente internaționale.

UNECE și ISO își coordonează în continuare eforturile pentru a furniza comunității utilizatorilor specificații-standard coordonate pentru viitoarele activități de afaceri electronice în domenii precum inițiativa ebXML.

Traducere: Maria **Bratu**, din *Seen in the Press*,
ianuarie-aprilie 2005

Sistemul CEI de informare în timp real a membrilor comitetelor tehnice naționale

Teodor STĂTESCU, expert principal standardizare, Direcția Standardizare, ASRO

Asociația de Standardizare din România (ASRO), în calitate sa de organism național de standardizare, este membru cu drepturi depline al organizațiilor internaționale de standardizare (CEI – Comisia Electrotehnică Internațională și ISO – Organizația Internațională de Standardizare) și membru afiliat la organizațiile europene de standardizare (CENELEC – Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică și CEN – Comitetul European de Standardizare). ASRO este de asemenea, membru observator la organismul european de standardizare în domeniul telecomunicațiilor – ETSI (Institutul European de Standardizare pentru Telecomunicații).

În cadrul CEI, activitatea internațională de standardizare se desfășoară exclusiv electronic. Pentru membrii comitetelor tehnice române, ASRO, în calitate sa de administrator național al dreptului de acces la site-ul CEI, asigură accesul la toate documentele de lucru ale comitetelor tehnice CEI corespunzătoare (este vorba de comitetele tehnice române, oglindă a comitetelor tehnice CEI).

Accesul este permis cu un „username” și o parolă generate automat de serverul CEI, la solicitarea ASRO. Parola vă dă dreptul de acces la documentele de bază și la toate documentele de lucru ale comitetelor tehnice în care sunteți membru.

Evident informațiile la care aveți acces sunt confidențiale și nu pot fi făcute publice sau utilizate în alte scopuri decât pentru lucrările de standardizare ale comitetului tehnic corespunzător; nerespectarea acestor condiții poate duce la retragerea dreptului de acces la site-ul CEI fără preaviz și excluderea din comitetul tehnic.

În conformitate cu cele menționate, credem că următoarele informații vă vor ajuta.

Cum se configurează sistemul MyIEC?

Pentru a fi informat la zi trebuie doar să vă abonați (gratuit) pe site-ul CEI la sistemul MyIEC. Acesta vă va transmite săptămânal (de regulă, în fiecare zi de luni) un e-mail cu informații și link-uri care vă permit accesul la textul proiectelor de standarde și altor documente din domeniile pentru care v-ați exprimat interesul.

Observație importantă: la acest serviciu au acces numai utilizatorii înregistrați de ASRO, care au primit un „username” și o parolă.

Pentru a avea acces la acest serviciu intrați pe site-ul CEI www.iec.ch apoi **FOR MEMBERS AND EXPERTS > MyIEC > Setup MyIEC**, conform capturii de ecran de mai jos.

Standardizarea internațională

The screenshot shows the IEC website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Français', 'HELPLINE', 'FAQ', 'Site tree', and 'Contact us'. Below this is a banner for '1906-2006 The electric century'. A main navigation menu includes 'ABOUT THE IEC', 'IEC IN ACTION', 'CONFORMITY ASSESSMENT', 'STANDARDS DEVELOPMENT', 'FOR MEMBERS AND EXPERTS', and 'WEB STORE SEARCH'. The 'FOR MEMBERS AND EXPERTS' menu is expanded, showing a list of services and committees. A blue arrow points to the 'Setup MyIEC' option in this menu, with the text 'click aici' below it.

1906-2006
The electric century

Commission Electrotechnique Internationale
International Electrotechnical Commission
Международная Электротехническая Комиссия

100

▶ Français HELPLINE FAQ Site tree Contact us

▶ ABOUT THE IEC ▶ IEC IN ACTION ▶ CONFORMITY ASSESSMENT ▶ STANDARDS DEVELOPMENT ▶ FOR MEMBERS AND EXPERTS ▶ WEB STORE SEARCH

LATEST NEWS

1906-2006
The electric century

▶ IEC's 100th anniversary
Items relating to the IEC's centennial year

IECONLINE

WEB STORE [OK]

▶ Search & buy standards
▶ Download area
▶ Customer Service Centre
▶ Sales Solutions Network

IEC E-TECH Online news
Headlines ▶ August 2005

▶ Free email alert service

- 2006 IEC General Meeting moves to Berlin
- Charging ahead with batteries
- IECEX country dialogue Malaysia
- IT industry's main standard for safety updated

STANDARDS

National Committees
Documents
Electronic voting
Permission system
Directory of the IEC
Management server
Technical server
Communications & Marketing
Communications Network
Technical Committees & SCs
Meetings
Newdocs
MyIEC View MyIEC
IEC guides Setup MyIEC
Best Practices Forum
Sales professionals
Sales Solutions Network
Subscriptions Database Management
Library server

▶ Free e...
• SMB es... nanotec
• SMB iss...

Documents for the committees you need.

click aici

De aici se deschide o pagină care cuprinde o listă cu toate numerele de comitete tehnice ale CEI (la sfârșitul acestui document găsiți informații privind accesul la lista cu denumirile comitetelor tehnice CEI). În această listă trebuie doar să bifați numerele comitetelor tehnice CEI care vă interesează (atenție! – nu numerele comitetelor tehnice românești corespondente).

Remarcă importantă: puteți solicita, prin bifare, și informații primare privind documentele elaborate

de comitete tehnice la care nu sunteți membru, dar neavând alocat un "username" și o parolă atribuite de către ASRO nu veți putea accesa textul documentelor.

În partea de jos a acestei liste mai trebuie completate unele informații, conform capturii de ecran următoare

☒ C	☒ CAB	☐ CB	☐ CDF	☒ EXMC	☒ IECEE
☒ IECEE-CMC	☒ IECEE-CTL	☒ IECEE-ICC	☒ IECQ-CMC	☒ IECQ-ICC	☒ SB1
☒ SB3	☒ SB4				
From <input type="text" value="Last week"/> (required)					
To subscribe to an automatic e-mail of your list, enter your e-mail address and choose the frequency at which you would like to receive it					
E-mail	<input type="text" value="Teodor.Statescu@asro.ro"/>				
Frequency	<input type="text" value="Weekly"/>				
<input type="button" value="Submit"/>	<input type="button" value="Clear"/>				

adresa dvs. de e-mail

From – se alege din lista derulantă perioada de timp pentru care doriți să vă fie furnizată lista. Există următoarele opțiuni: **Last week**, **Last month**, **Last 3 months**, **Last 6 months** și **Last year**. Se recomandă alegerea opțiunii **Last week**.

E-mail – aici trebuie înscrisă adresa dvs. e-mail la care doriți să primiți informațiile.

Frequency – reprezintă frecvența cu care doriți să primiți informațiile: **Weekly** sau **Monthly**. Se recomandă alegerea opțiunii **Weekly** caz în care veți primi informațiile în fiecare zi de luni a săptămânii.

Atenție! Bifarea unui număr mare de comitete tehnice combinată cu solicitarea transmiterii listei la

intervale mari de timp (luni de zile) poate genera liste foarte lungi.

După completarea opțiunilor de mai sus se dă click pe butonul **Submit**, după care este generată o pagină de confirmare a alegerilor Dvs. Pe această pagină de confirmare există un link intitulat **MyIEC**. Un click pe acest link vă va genera o nouă pagină, personalizată, totdeauna „la zi”, prevăzută de asemenea cu link-uri la documentele comitetelor tehnice pe care le-ați bifat anterior, conform exemplului de mai jos.

Teodor Stănescu's customized query

Administrative circulars (AC)

Since: 16 August 2005

Note: Document links are to the full bibliographic entry, not to the documents themselves.
[Information about file formats](#)

[AC\(2005\)36/AC](#) Download file in: [PDF format](#) (148 kB); (password required)
CENELEC NWIs (New Work Items) and EWIs (European Work Items)

Working documents for Standardization Management Board (SMB)

Since: 16 August 2005

Note: Document links are to the full bibliographic entry, not to the documents themselves.
[Information about file formats](#)

[SMB/3094/OP](#) Download file in: [PDF format](#) (152 kB); (password required)
Chairmanship of TC 61, Safety of household and similar electrical appliances - Extension to term of office of Mr. D.R. Johns

Working documents for TC 62

Această pagină conține informații generale privind documentele (numărul documentului, titlul sau conținutul) și permite vizualizarea sau descărcarea documentelor pe calculatorul personal.

O altă caracteristică a acestei pagini este aceea că, la sfârșitul ei, aveți posibilitatea de a accesa, prin link-uri corespunzătoare și documentele altor comitete tehnice care sunt de interes pentru comitetul dvs., și la care în mod normal nu aveți acces.

Cum accesați documentele de lucru ale unui comitet tehnic CEI?

O altă facilitate legată de acest sistem este generarea unei liste cu documentele de lucru ale unui comitet tehnic. Pentru aceasta, în **STANDARDS DEVELOPMENT** de pe pagina de deschidere a site-ului se selectează **Working documents**, ca în exemplul de mai jos.

The screenshot shows the IEC website interface. At the top, there are navigation links for 'Français', 'HELPLINE', 'FAQ', 'Site tree', and 'Contact us'. Below this is a banner for '1906-2006 The electric century'. A main navigation bar includes 'ABOUT THE IEC', 'IEC IN ACTION', 'CONFORMITY ASSESSMENT', 'STANDARDS DEVELOPMENT', 'FOR MEMBERS AND EXPERTS', and 'WEB STORE SEARCH'. The 'STANDARDS DEVELOPMENT' menu is expanded, showing options like 'TISS resources', 'IEC documentation', 'IT documentation', 'Services for TC/SCs', 'Useful links', 'Tools and information', 'TC news', 'Horizontal committees & functions', 'Tools in database format', 'Patent declarations received by IEC', 'ITA - Industry Technical Agreements', 'Search for technical work', 'TC dashboard', 'Working documents', 'Publications and work in progress', 'Project files and work programmes', and 'Working Groups by TC/SCs'. A blue arrow points to the 'Working documents' option.

click aici

Standardizarea internațională

Ca urmare se deschide o nouă pagină care permite căutarea unui document după mai multe criterii. Pentru exemplificare vom solicita căutarea

documentelor de lucru ale comitetului tehnic CEI TC 108, prin completarea casetei **Committee**.

The screenshot shows the 'Working documents' search section on the IEC website. At the top, there is a navigation menu with tabs: ABOUT THE IEC, IEC IN ACTION, CONFORMITY ASSESSMENT, STANDARDS DEVELOPMENT, FOR MEMBERS AND EXPERTS, and WEB STORE SEARCH. The 'Working documents' section contains two search forms. The first form, 'Search by committee', has fields for 'committee' (with '108' entered), 'number', 'type' (a dropdown menu), and 'since' (with a date format '(yyyy-mm-dd)'). Below this form is a note: 'If all the optional fields are left blank, the list will comprise documents circulated in the last 12 months'. The second form, 'Search by document type', has fields for 'type' (a dropdown menu), 'since' (with a date format '(yyyy-mm-dd)'), and 'committee'. Below this form is another note: 'If all the optional fields are left blank, the list will comprise documents circulated in the last 12 months'. Both forms have 'Submit' and 'Reset' buttons.

Se dă apoi click pe butonul **Submit**. Este generată o listă cu documentele de lucru ale comitetului ales (a se vedea capura de ecran de mai

jos) precum și o listă a unor documente de interes pentru comitetul dvs., dar aparținând altor comitete tehnice.

The screenshot shows the search results for 'Working documents for TC 108'. At the top, there is a navigation menu with tabs: ABOUT THE IEC, IEC IN ACTION, CONFORMITY ASSESSMENT, STANDARDS DEVELOPMENT, FOR MEMBERS AND EXPERTS, and WEB STORE SEARCH. The 'Working documents for TC 108' section has a sub-header 'Since: 22 August 2004'. Below this is a 'Note' stating: 'Document links are to the full bibliographic entry, not to the documents themselves.' and a link to 'Information about file formats'. The results list includes:
1. **108/146/RVN** Download file in: [PDF format](#) (334 kB); (password required)
Result of voting on 108/134/NP: IEC 62441 TS Ed 1.0: Accidentally caused candle flame ignition of AV and IT products
2. **108/135A/FDIS** Download file in: [PDF format](#) (1 892 kB); (password required)
IEC 60950-1 Ed.2: Information Technology Equipment - Safety - Part 1: General requirements
3. **108/145/FDIS** Download file in: [PDF format](#) (375 kB); (password required)
IEC 60950-22 Ed 1.0: Information technology equipment - Safety - Part 22: Equipment installed outdoors
4. **108/144/FDIS** Download file in: [PDF format](#) (300 kB); (password required)
IEC 60950-23 Ed 1.0: Information technology equipment - Safety - Part 23: Large data storage equipment
5. **108/143/DA** Download file in: [PDF format](#) (86 kB); (password required)
Draft agenda for the meeting to be held in Cape Town, South Africa, 24 October 2005
6. **108/140A/DC** Download file in: [PDF format](#) (1 462 kB); (password required)
Shock Hazard - IEC 62368

Cum accesezi lista comitetelor tehnice CEI?

În completarea celor de mai sus, pentru informații privind comitetele tehnice CEI veți găsi o listă a comitetelor tehnice, așa cum vom explica mai jos.

Din pagina de deschidere a site-ului www.iec.ch, în **STANDARD DEVELOPMENT**, faceți click pe **TC dashboard** conform capturii de ecran de mai jos.

click aici

În pagina care se deschide veți găsi link-ul [IEC Technical Committees and Subcommittees](#), care vă

deschide o nouă pagină cuprinzând lista comitetelor tehnice, conform capturii de ecran de mai jos.

List of technical committees and subcommittees

Use your browser's FIND command to search for words and phrases in committee titles

TC 1	Publications	Work programme	SPS
TERMINOLOGY			
TC 2	Publications	Work programme	SPS
ROTATING MACHINERY			
SC 2G (Disbanded)			
DISBANDED			
SC 2H (Disbanded)			
DISBANDED			
SC 2J (Disbanded)			
DISBANDED			
TC 3	Publications	Work programme	SPS
INFORMATION STRUCTURES, DOCUMENTATION AND GRAPHICAL SYMBOLS			
SC 3A (Disbanded)			
DISBANDED			
SC 3C	Publications	Work programme	
GRAPHICAL SYMBOLS FOR USE ON EQUIPMENT			
SC 3D	Publications	Work programme	
DATA SETS FOR LIBRARIES			

Chestionarul pentru *Studiul privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale*

Radu LILEA, redactor, Direcția Publicații, ASRO

Așa cum deja ați aflat din paginile numărului curent al revistei noastre, se află în curs de derulare Proiectul sectorial privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale – campanie de conștientizare a agenților economici privind importanța implementării standardelor române.

Asociația de Standardizare din România va realiza în cadrul acestuia un studiu de mare amploare asupra rolului standardizării pentru creșterea competitivității industriale.

Pentru obținerea unor rezultate cât mai relevante asupra efectelor produse de adoptarea și implementarea standardelor europene în organizațiile beneficiare din economia românească și asupra gradului de utilizare a standardelor de către agenții economici, ASRO a elaborat un chestionar prin care să obțină datele necesare pentru radiografierea acestor problematice.

Sunteți invitați, în calitate de cititori fideli ai revistei *Standardizarea* să participați la realizarea acestui studiu, exprimându-vă punctul de vedere asupra unei tematici variate: tipul de standarde utilizate (standarde române, standarde internaționale, standarde profesionale, standarde de firmă etc.), domeniul, gradul de adecvare al conținutului standardelor române la dezvoltarea tehnologică actuală, sugestiile dvs. privitoare la activitatea națională de standardizare etc.

Chestionarul este disponibil pe site-ul organismului național de standardizare, la adresa: <http://www.asro.ro/chestionar.doc>; îl puteți obține, de asemenea, solicitându-l la adresa de e-mail chestionar@asro.ro sau prin fax (solicitările se primesc la tel.: 021-316.99.74).